

Det således ændrede forslag om motiveret dagsorden, sålydende:

„Idet folketinget opfordrer regeringen til at lade foretage en ekspertundersøgelse af landbrugets økonomiske fremtidsmuligheder, herunder først og fremmest af mulighederne for rentabel afsætning af danske landbrugsvarer, til at opstille en målsætning for dansk landbrugsproduktion i overensstemmelse med de fremkomne prognoser og til at udarbejde en plan, som tager sigte på i løbet af en kortere årrække at afvikle landbrugsstøtten og gøre landbruget til et selvhjulpent erhverv, som er tilpasset den opstillede målsætning for produktionen, og at forelægge resultaterne heraf for folketinget i dette år, går tinget over til den næste sag på dagsordenen“.

forkastedes med 94 stemmer mod 74.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 120) findes i tidenden sp. 2716, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 865).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om afgift af spiritus.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 119) findes i tidenden sp. 2716, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 865).

Der var stillet 16 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Egon Jensen: Vi har under udvalgsbehandlingen søgt at få tilslutning til vort flere gange fremsatte ønske om, at man i stedet for disse stykkevise ændringer af den gældende afgiftsbeskatning foretog en kulegravning af det bestående system, men vi har ikke mødt nogen som helst vilje til en sådan hverken fra den fungerende finansminister eller fra regeringspartiernes udvalgsmedlemmer. Dette må i allerhøjeste grad beklages, ikke mindst da der i den forrige regerings tid var et almindeligt ønske om en sådan kulegravning.

Nu står vi i den situation, at den reform — hvis den overhovedet kan kaldes sådan — der kommer, består i, at finansministeren selv udvælger de områder, som man ønsker ændret noget ved, og ikke nok med det, finansministeren udvælger, og regeringspartierne grupper godkender denne udvælgelse, hvorefter sagen reelt er afsluttet, og sagen ender formelt i folketinget, hvor oppositionen ikke har nogen som helst mulighed for at gennemføre ændringer på dette område. Det må altså blive regeringspartierne ansvar, at der kun bliver tale om lapperier, som er værre end slet ingenting.

Finansministerens linje er åbenbart helt klar. Den går efter den recept, at de billige varer, bortset fra en enkelt undtagelse, gøres dyrere, og at de dyrere varer gøres billigere, ligesom tilfældet var med det lovforslag, vi tidligere behandlede om chokolade- og sukkervareafgift. Et sådant princip kan vi ikke medvirke til. Enten man vil anerkende det eller ej, så vender en sådan afgiftsomlægning den tunge ende nedad.

Finansministeren har den opfattelse, at provenuet inden for det enkelte afgiftsområde skal være stort set det samme som før, og det har intet med en reform at gøre.

At man nu vil operere med ensartet beskatning uden hensyn til varens importpris eller pris til de handlende, nemlig en literafgift i stedet for som nu en kombineret værdi- og literafgift, betyder også, at man ødelægger den, set ud fra et forbrugersynspunkt, gode udvikling i retning af større konkurrence inden for dette område, og det

[Egon Jensen.]

må vi i høj grad beklage. Det bliver monopolrådet, der får glæde af denne omlægning, idet man herved faktisk kvæler de mindre firmaers mulighed for en effektiv konkurrence.

Man har talt lidt hånligt om den billige whisky og cognac og fremført, at man ved denne omlægning gav befolkningen mulighed for bedre drikkevaner. Rent bortset fra, at dette ikke netop er afgiftsbeskatningens formål, så vil de foreslåede ændringer i hvert fald ikke virke sådan; så skal der langt større nedsættelser til på de såkaldt finere mærker. Den foreslåede nedsættelse vil slet ikke give den almindelige lønmodtager mulighed for at købe de dyrere varer, som er forbeholdt en udsøgt kreds.

Hvis man yderligere vil fortsætte med den målsætning på afgiftsbeskatningens område, man har, ja, så vil det få uhyrlige virkninger, og det vil i realiteten være det samme, som at man beskattede en folkevogn og en Rolls-Royce med nøjagtig samme kronebeløb. Virkningen af omlægningen på chokolade- og sukkervareafgiften har ifølge Brugsforeningerne fået den virkning, at Brugsforeningerne med samme omsætning skal betale 4 mill. kr. mere i afgift på de billige varegrupper, mens der ikke er tale om stigning i salget på de dyrere vareområder. Og med hensyn til omsætningen af de billige spirituosa er der tale om en stærk stigning, som det foreliggende lovforslag vil hindre. Ved denne stykkevisse ændring hindrer man også muligheden for at gøre godt på andre og måske mere nødvendige områder.

Vor indstilling er den, at man hellere bør bevare det nuværende system, som er indarbejdet, og som giver mulighed for konkurrence, hvad finansministerens forslag ikke gør. Man henviser til, at det vil lette beskatningen, og at det er af hensyn til erhvervene. Vi skal være de sidste til ikke at hjælpe erhvervene, men der er altså også noget, der hedder forbrugere i dette land.

Ser man på forholdene i vore nordiske nabolande, så er situationen den, at der i Norge er tale om en langt stærkere værdibeskatning end efter vor gældende lov, og det samme er tilfældet i Sverige. I Norge er der på en flaske cognac en literafgift på

kun 2 kr. 91 øre i norske kroner, men en værdibeskatning på 58 kr. 29 øre i norske kroner, og i Sverige en literafgift på 11 kr. 40 øre og en værdiafgift på 28 kr. 80 øre i svenske kroner. Finansministeren foreslår, at afgiften her i landet, uanset om varens pris er 15 eller 50 kr., skal være nøjagtig den samme, og det kan ikke være rigtigt.

Ved første behandling sagde jeg, at skam få den, der ikke vil gøre snapsen billigere, og det er i og for sig den eneste formildende omstændighed ved regeringens forslag. Vi står i den situation, at hvis vi stemte for det foreliggende lovforslag, som indeholder en billiggørelse af snapsen, så ville vi samtidig stemme for, at de billige varegrupper skulle være dyrere, og samtidig godkende det foreslåede princip, og det ønsker vi ikke. Men for at markere, at vi gerne ser en billiggørelse af snapsen — og dér er enig med regeringen — men uden de bivirkninger, som en sådan afstemning ville få, så har vi sammen med SF stillet ændringsforslag til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl, nemlig punkt 1-3 under ændringsforslag nr. 1, der opretholder det nuværende beskatningssystem, men samtidig betyder, at snaps og akvavit nedsættes med samme beløb som efter finansministerens forslag. Jeg skal på mit partis vegne anbefale at stemme for disse forslag, som altså ikke bare nedsætter snaps- og akvavitprisen, men opretholder det nuværende system.

Finansministeren har under udvalgsarbejdet stillet forslag om nedsættelse af restaurationsafgiften fra 15 pct. til 10 pct. fra 1. maj i år og om helt at afskaffe den fra 1. april 1971. Vi har tidligere diskuteret restaurationsafgiften her i folketinget, og faktisk alle partier har erklæret sig enig i, at denne beskatning må ophøre, idet det var en urimelig beskatning set ud fra næsten alle synspunkter. Nu bør løfterne indfries. Det gøres ikke ved at nedsætte afgiften fra 15 til 10 pct., idet vi er overbevist om, at en sådan nedsættelse ikke vil slå igennem, selv om restauratørbranchen vil henstille til sine medlemmer at lade den slå igennem. Den vil blive opslugt af justeringer af priserne. For en øl til 4 kr. drejer 5 pct. sig om 20 øre, og det mærkes ikke. Det eneste rigtige er at afskaffe restaurationskatten nu, og derfor har mit parti og SF stillet ændringsforslag

[Egon Jensen.]

nr. 1, punkt 7, til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl, som sammen med konsekvensændringsforslag afskaffer restaurationsskatten fra lovens ikrafttræden.

Når vi har stillet ændringsforslaget, så kan det motiveres med flere argumenter. For det første, at en 5 pct.s nedsættelse, som jeg sagde før, vil drukne i priserne og ikke komme til forbrugernes gavn. For det andet: det hævdes, at restaurationsskatten er skyld i de meget høje priser på restauranterne. Når den afskaffes, falder dette argument væk, og de 15 pct.s nedsættelse kan registreres. For det tredje vil det have en gavnlig indflydelse på turistbesøget her i landet.

Vi kan ikke være uenige med finansministeren i, at der gennem ændringsforslag åbnes udvej for, at restaurationsskatten tillempes, således at drikkepengene kan indregnes i priserne, men det rigtige er, at skatten på dette område afskaffes.

Så håber jeg i og for sig også, at vi kan nå dertil, at på samtlige vore restaurationer er de priser, der skiltes med i restaurationen, de priser, som gæsterne skal betale, således at både borgere her i landet og turister er helt klar over, hvor mange kroner og øre de skal af med, når de skal have et eller andet på vores restaurationer.

Med formandens tilladelse skal jeg citere et afsnit fra venstrebladet Sjællands Tidendes leder fra forleden, hvor man kommenterede vore ændringsforslag om afskaffelse af restaurationsskatten. Det hedder heri bl. a.:

„Betragtningen bag dette forslag er, at man vil have en lempelse, der virkelig batter, således at befolkningen kan mærke afskaffelsen, når betalingen skal erlægges, og der er utvivlsomt noget sundt i dette synspunkt. Et betragteligt prisfald i stedet for flere mindre, som måske henad vejen opsluges af mellemkommende stigninger på anden måde, ville nok bidrage til, at staten indtægtsmæssigt ikke blev

ringere stillet, så der er et fornuftigt grundlag for at gå til makronerne nu i stedet for at trække processen ud“.

Ja, vi er også enige i, at finansministeren burde gå til makronerne nu, og når et fremtrædende regeringsblad i ministerens valgkreds også synes det, så må det vel gøre indtryk i så henseende.

Med hensyn til det af SF stillede underændringsforslag om nedsættelse af ølbeskatningen, så har det vor sympati, men vi har ikke noget økonomisk at have de 200 mill. kr. i, så vi kan ikke medvirke. Hvis vi havde fået en kulegravning og haft mulighed for at afveje de forskellige afgifter over for hinanden, så havde vi måske haft en mulighed for at kunne gå ind for SF's forslag, men det har regeringen jo på forhånd afvist, idet vi ikke har kunnet få en sådan kulegravning.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for de af socialdemokratiet og SF i fællesskab stillede ændringsforslag.

Erik Hansen (Vejle amt): Som det fremgår af betænkningen, har udvalget i de 8 møder, hvor det har behandlet lovforslagene, modtaget en del henvendelser, såvel skriftlige som mundtlige. Nogle af disse henvendelser er optrykt som bilag til betænkningen, og jeg skal derfor ikke gøre nogen bemærkninger herom.

Det er to lovforslag, vi har til behandling, som i nogen grad hører sammen. Til lovforslag nr. 119, forslag til lov om afgift af spiritus, har et mindretal, socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget, stillet ændringsforslag nr. 9, der har relation til det af samme mindretal stillede ændringsforslag nr. 1 til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl, hvorefter restaurationskatten ophæves ved lovens ikrafttræden. Det konservative folkeparti kan ikke stemme for dette ændringsforslag og må anbefale, at man stemmer imod det. Det ville selvfølgelig have været rart, om man straks helt havde kunnet ophæve denne afgift, men

[Erik Hansen (Vejle amt).]

vi finder ikke, det er økonomisk forsvarligt på nuværende tidspunkt, og vil henvise til det af finansministeren stillede ændringsforslag nr. 3 om restaurationskatten til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl. Finansministeren har til lovforslag nr. 119 om afgift af spiritus stillet ændringsforslagene nr. 1-8 og 10-16, der alle er tiltrådt af et flertal, det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget. Jeg skal ikke omtale alle disse ændringsforslag, da de fleste er af rent teknisk-regnskabsrationel karakter, men ændringsforslag nr. 10 er en følge af ændringsforslaget til det andet lovforslag foranlediget af restaurationskattens bortfald, og jeg vil gerne sige lidt mere herom senere.

Ved første behandling af disse lovforslag gjorde jeg opmærksom på, at ikrafttrædelsesdatoen, som i lovforslaget var foreslået til 1. april d. å., var et uheldigt valgt tidspunkt af hensyn til bl. a. detailhandelens vanskeligheder på grund af påskehelligdagene, og i ændringsforslag nr. 13 er der taget hensyn hertil, således at tidspunktet for lovens ikrafttræden udskydes til 1. maj d. å., hvilket må siges at være et rimeligt hensyn til erhvervslivet.

Ændringsforslagene nr. 14, 15 og 16 er alle konsekvenser heraf, og jeg vil gerne anbefale, at man stemmer for de til lovforslag nr. 119 af finansministeren stillede ændringsforslag, som alle er tiltrådt af det førnævnte flertal af udvalget.

Vedrørende lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl har det samme mindretal stillet ændringsforslag nr. 1, hvorefter man bevarer det nuværende system med en kombineret liter- og værdibeskatning og med en uændret beskatning, men dog således at beskatningen af akvavit og snaps nedsættes på linje med regeringens forslag, og hvorefter restaurationsafgiften helt bortfalder ved lovens ikrafttræden.

Ved første behandling af disse lovforslag blev det fra flere sider fremhævet, at indførelsen af en mængdeafgift i stedet for en afgift beregnet både efter mængde og værdi var en betydelig forenkling både for toldvæsenet og for de pågældende virksomheder, og dette princip må være rigtigt — også bortset fra den rationalisering, der herved

opnås — af konkurrencemæssige grunde, idet man undgår, at der konkurreres på afgiften, og man bliver fri for det indtil nu gældende prisbindingssystem. Efter lovforslaget kan man frit konkurrere på varens pris, når staten har fået sit.

Hr. Egon Jensen gjorde bemærkninger om, at vi gjorde de billige varer dyrere og de dyre varer billigere. Jeg vil gerne hertil sige, at lovforslaget ikke har det formål, men at det alene er en konsekvens af de rationelle ændringer, og at det for så vidt betyder, at prisdifferencer, der i kraft af lovgivning er vokset for store, i nogen grad udlignes, således at der ikke længere lægges en urimelig høj afgift på kvalitetsbevidstheden.

Hr. Egon Jensen sagde, at det svarede til, at man ville beskatte en folkevogn og en Rolls-Royce ens. Det er en dårlig sammenligning, for vi beskatter jo efter alkoholindholdet. Ville man beskatte Rolls-Roycen og folkevognen efter deres antal hestekræfter, så ville man komme ud for noget af det samme som det princip, vi gennemfører her.

En værdiafgift kan få urimelige virkninger over for forbrugerne ved en prisstigning, når der som her er tale om så højt beskattede varer. Ud over den nuværende mængdeafgift har vi en værdiafgift, der svarer til 141 pct. af prisen på varen, før afgiften er lagt til, og selv om vi har stabile priser herhjemme, kan man jo ikke undgå udefra kommende prisstigninger. Af en skrivelse af 24. februar d. å. fra Vinhandlerforeningen af 1953, der er optrykt i betænkningen, fremgår det da også, at en vare som fransk cognac vil stige i importpris på grund af inflationen i Frankrig. Sådanne prisstigninger vil efter min mening få en ganske urimelig virkning over for forbrugerne, når man benytter en værdiafgift af den omtalte størrelse.

I betænkningen udtaler mindretallet:

„Hvad restaurationsafgiften angår, mener mindretallet, at denne ud fra ethvert synspunkt er urimelig, og det må erindres, at denne opfattelse gang på gang er tiltrådt såvel af vekslende finansministre som af ordførerne for folketingets partier. De løfter, der er givet om dens afskaffelse, bør nu indfries“.

Hertil vil jeg gerne bemærke, at den

[Erik Hansen (Vejle amt).]

nuværende regering har — i modsætning til tidligere regeringer, der har haft mulighed derfor — vist sin gode vilje på dette område, idet finansministeren stiller ændringsforslag om nedsættelse af restaurationsafgiften fra 15 til 10 pct. fra 1. maj d. å., og om at denne afgift helt bortfalder fra 1. april 1971. Vi må af disse grunde gå imod det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Også et underændringsforslag stillet af hr. Aksel Larsen må vi gå imod. Underændringsforslaget går ud på at nedsætte afgiften af øl med et beløb svarende til den merværdiafgift, der indførtes pr. 3. juli 1967. Denne nedsættelse vil give staten et provenutab på 178 mill. kr. årligt ved et uændret mængdeforbrug. Der er ikke i underændringsforslaget anvist anden måde at opnå dækning for dette beløb på. Kunne staten undvære et beløb af denne størrelse, var der al mulig grund til at overveje, om der ikke er andre områder, hvor pengene kunne anvendes bedre end til en nedsættelse af ølprisen, og derfor må vi anbefale at stemme imod det stillede underændringsforslag.

Finansministeren har stillet ændringsforslagene nr. 3-5, som er tiltrådt af et flertal af udvalget. Ændringsforslagene går ud på den omtalte nedsættelse af restaurationsafgiften og giver finansministeren mulighed for, hvis der opnås en aftale mellem restauratørerne og tjenerne, således at serveringsafgiften indgår i priserne, da at kunne nedsætte afgiftssatsen til 6 pct., hvilket skulle give uændret provenu i forhold til de 10 pct. Ændringsforslagene går endvidere ud på, at restaurationsafgiften ophæves pr. 1. april 1971, og at nedsættelsen fra 15 til 10 pct. får virkning fra 1. maj i år og ikke som i lovforslaget foreslået fra 1. april.

Vi har et udmærket banderolesystem for salg af spiritus til forbrugerne, hvoraf man altid kan se, hvilken alkoholstyrke den vare har, man ønsker at købe; ligeledes kan man også af banderolen se mængdeindholdet. Ved gennemførelsen af disse lovforslag opnår man rationaliseringsmæssige fordele, og man indfører det samme princip i beskattningen for spiritus, som er gældende for et beslægtet område, nemlig vin. Afgifterne fremover vil alene afhænge af den pågældende vares alkoholstyrke, og det må være

den mest rimelige beskatningsform for det pågældende vareområde.

Med disse bemærkninger vil jeg på det konservative folkepartis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Jens Frandsen: Til de af finansministeren stillede ændringsforslag skal jeg på venstres vegne give tilslutning og anbefale at stemme for. Det drejer sig om ændringsforslag nr. 1-8 og 10-16 til lovforslag nr. 119 og ændringsforslag nr. 3-5 til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl.

De fleste af disse ændringsforslag er af rent teknisk karakter og har med opgørelses-, regnskabs- og afregningsmæssige bestemmelser at gøre. Jeg finder ikke anledning til at gøre yderligere bemærkninger hertil.

Endvidere indeholder de en udskydelse af lovens ikrafttræden fra 1. april til 1. maj, hvilket alene af tidsmæssige grunde også er nødvendigt. Ved ændringsforslagene nedsættes restaurationsafgiften fra 15 til 10 pct. ved lovens ikrafttræden, og resten bortfalder den 1. april 1971. Vi ville da naturligvis gerne have taget denne afgift bort på én gang så hurtigt som muligt, men de provenumæssige følger heraf mener vi ikke, at vi er i stand til at acceptere i øjeblikket, og derfor må vi naturligvis også stemme imod ændringsforslagene om afskaffelse af restaurationsafgiften nu på én gang.

Der er ikke nogen grund til, at jeg beskæftiger mig med de resultater, der kan komme ud af forhandlinger mellem tjenerfaget og hotelværter og restauratører om en anden aflønningsform. Man kunne bemærke, at det er der jo taget hensyn til, idet finansministeren kan nedsætte procenten fra 10 til 6, hvilket som oplyst vil indbringe det samme provenu.

Mindretallets, socialdemokratiets og socialistisk folkepartis, ændringsforslag nr. 9 til lovforslag nr. 119 om afgift af spiritus og ændringsforslag nr. 1 til lovforslag nr. 120 om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl skal jeg anbefale at stemme imod. Disse forslag tilsigter at bevare den nuværende kombinerede liter- og værdibeskatning, for snaps og akvavit en nedsættelse af afgiften, der svarer i størrelse til lovfors-

[Jens Frandsen.]

slagets nedsættelse på disse varer. Desuden det, som jeg nævnte før om restaurationsafgiftens afskaffelse fra lovens ikrafttræden den 1. maj.

Jeg finder sådan set heller ikke nogen anledning til at gå ind i megen argumentation om de problemer her. Jeg mener, jeg kan henvise til, at jeg allerede ved første behandling af lovforslaget gav tilslutning til en omlægning af disse afgifter til en ren literafgift, og jeg mener ikke, at der under udvalgsarbejdet er fremkommet oplysninger eller argumenter, der på nogen som helst rimelig måde har været i stand til at ændre det synspunkt, jeg tidligere gav udtryk for.

Jeg finder heller ikke nogen særlig anledning til, at jeg skulle beskæftige mig med kritikken af den stykkevise ændring, som ofte bliver fremdraget. Denne tekniske omlægning, hvis princip vi fra venstre har accepteret og stadig accepterer, mener vi ikke på nogen måde hindrer, at man senere og ved andre lejligheder tager fat på andre områder af vores afgiftssystem.

Hvis der ikke provenumæssigt havde været sådanne problemer, ville vi gerne have været med til at stemme for det forslag, hvorefter restaurationsafgiften afskaffes nu, og vi ville naturligvis også se med megen velvilje på hr. Aksel Larsens forslag om nedsættelse af ølafgiften. Men vi må vel sige, at når vi skal have penge i kassen, så mener vi ikke, at man her kan begynde med en nedsættelse. Derfor må vi også afvise dette underændringsforslag og stemme imod.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale at stemme for de af finansministeren stillede ændringsforslag og stemme imod de ændringsforslag, der er fremsat af mindretallene.

Dagmar Andreasen: Socialdemokratiet og socialistisk folkeparti har flere begrundelser for, at de ikke vil være med til at stemme for de to lovforslag, der er til anden behandling i dag. Den første begrundelse, de fremfører, er, at de ønsker en samlet revision. Det lyder jo meget godt, men det virker i hvert fald på mig fuldkommen uigennemfærligt at lave en sådan revision af samtlige punktskatter på én gang. Når man ved, hvilke bevægelser det giver på markedet, så snart der er omlægninger i farvandet,

bliver det jo helt uoverskueligt, hvis vi skal have alle områder med.

Når hr. Egon Jensen siger, at omlægningen består i at gøre dyrt billigere og billigt dyrere, så var det jo mere ærligt, hvis han sagde: omlægningen består i en teknisk forenkling, der samtidig gør ægte konkurrence mulig, men som medfører, at dyrt bliver billigere og billigt bliver dyrere. Det sidste er en konsekvens, ikke et mål.

Når det fremhæves, at værdiafgiften fremmer konkurrencen, så er det jo en halv sandhed. Det kan fremme en konkurrence på afgifterne, men den har man jo heller ikke under en socialdemokratisk regering kunnet tolerere. Allerede i 1964 blev der indført bindingsregler for priserne for at hindre en sådan konkurrence på afgifterne, og disse prisbindingsregler, som gjaldt både for chokolade og spiritus, hindrede samtidig konkurrencen på avancerne. Når vi får omlægning til en ren literafgift, vil der derimod ikke være noget, der hindrer en ærlig konkurrence på avancerne, og det er den, vi skal have frem.

Oppositionen begrundet sit nej med, at omlægningen vender den tunge ende nedad. Jeg synes næsten ikke, det er til at tage alvorligt. Vi har stadig væk i vor lovgivning brug for at tage sociale hensyn, men jeg er overbevist om, at den tunge ende her i samfundet ikke drømmer om at købe whisky selv til 40 kr. flasken — bortset fra de heldigvis relativt få tilfælde, hvor netop brugen af whisky har fået dem til at høre til den tunge ende.

Hr. Aksel Larsen har sit eget underændringsforslag om at sætte afgiften på øl ned, og det er utvivlsomt et populært forslag, der vil have bred tilslutning i befolkningen, men vil være lidt vanskeligt for dem, der skal finde pengene andre steder.

Det radikale venstre er enig i, at restaurationskatten bør væk, men vi accepterer, at det sker i to tempi af provenumæssige grunde.

Jeg anbefaler på det radikale venstres vegne at stemme for lovforslaget med de af ministeren foreslåede ændringer og følgelig at stemme imod de af et mindretal stillede ændringsforslag.

Aksel Larsen: Fru Dagmar Andreasen vendte sig imod vort ønske om en samlet

[Aksel Larsen.]

og omfattende revision af hele forbrugs-skattelovgivningen, og hun gjorde det med dette knusende argument: det er uigennemfærligt. Ja, det ved jeg godt, det er — så længe vi har et flertal med en så dårlig vilje som det flertal, vi har i denne sal. Må jeg erindre fru Dagmar Andreasen om, at det er i hvert fald et år siden, at vi her i folketinget opfordrede til at gennemføre en sådan samlet revision, og regeringen sagde: det vil vi ikke, vi vil ikke forhandle med folketinget om det dér, vi skal nok selv hitte ud af det og komme med vore forslag, når det passer os. Det er deri, uigennemfærligheden ligger. Det ligger bl. a. deri, at fru Dagmar Andreasen og hendes parti ikke under nogen omstændigheder vil være med til at gennemføre en samlet revision, men vil pille stykker ud her og stykker ud dér, sådan som det nu måtte passe enten finansministeren eller regeringspartierne, når de forhandler sig til rette om sagerne, hvad ved jeg.

Forbrugsbeskatningen her i dette land er en forfærdelig jungle; den er tilkommet ud fra de mest forskellige synspunkter, men gennemgående har det været sådan, at når staten har trængt til penge, så har den pålagt nogle flere forbrugsskatter. Til andre tider har man sagt: vi er nødt til at hindre, at kedelen koger over, vi må begrænse forbruget, og derfor må vi pålægge nye forbrugsskatter. Og når man endelig skulle være meget højtidelig, så talte man om, at giftskatterne kunne godt tåle en tand mere. I hvert fald er der intet system i det.

Fælles for forbrugsskatterne er, at hvis de ikke afbalanceres gennem sociallovgivningen, gennem boliglovgivningen eller gennem indkomstskattelovgivningen — og indkomstskattelovgivningen vil være et særdeles effektivt middel hertil — så kommer de til at vende den tunge ende nedad, og så bliver det dem med de små midler, der kommer til at bære den tungeste skattebyrde.

Nu har vi fået momsen, som under denne regering yderligere er blevet forhøjet. Naturligvis burde momsen være efterfulgt af en revision af punktskattelovgivningen, og det var også forudset. Det skete ikke af de grunde, jeg har gjort rede for bl. a. ved første behandling af disse lovforslag, men der er jo ingen grund til derfor at lade være

med at tale om det. Det må forekomme yderst urationelt at ville revidere det, ved at man griber i nu er det chokoladen, og nu er det vin, og nu er det spiritus, og jeg ved ikke hvad, efter som det nu passer finansministeren. Folketinget har ikke mulighed for at skaffe sig overblik, og det er umuligt for folketinget at komme i forhandling med regeringen om en virkelig rationel ordning af hele dette skatte- og afgiftsområde.

Vel, det er faktisk årsagen; denne vrangvilje, denne sagligt uforståelige vrangvilje fra regeringens og regeringspartiernes side er faktisk årsagen til, at vi er nødt til at komme med vore egne forslag og vore egne ændringsforslag til regeringens stykkevis fremsatte lovforslag — for hvad kan en opposition gøre andet?

Hertil kommer, at vi vil også gerne somme tider have vore forslag til afstemning, og vi har erfaring for, at hvis vi kommer med et forslag, der virkelig tilsigter en samlet revision af hele punktskattesystemet, så har det ingen chancer for at nå frem til en afstemning her i tinget, ja, ikke engang for at blive underkastet en realitetsdebat i folketinget. Så er vi nødt til at anvende den metode, der er anvendt her, og komme med ændringsforslag til regeringens forslag.

Lad mig, inden jeg går ind på dem, sige, at hvad finansministerens af flertallet godkendte ændringsforslag angår, så interesserer de os ikke så forfærdelig meget. Vi kan godt se, at der er nogle, der er teknisk nødvendige, vi kan se, at andre er sagligt begrundede, f. eks. at man er nødt til at udskyde ikrafttrædelsesdatoen af de ændrede afgiftssatser, for det kan jo ikke lade sig gøre at få det til at træde i kraft inden påske, men ærlig talt, sådan som regeringen er kommet med denne sag, så må vi have lov til at sige: regeringspartierne må selv om, hvordan de nu vil formulere ministerens i øvrigt ikke særligt anbefalelsesværdige lovforslag.

Men der er i hvert fald visse områder, hvor vi kunne sætte ind, og der findes ændringsforslag, som er fælles for socialdemokratiet og os, og der findes et ændringsforslag, som vi kører alene med. Nu er det naturligvis ikke nogen særlig afgørende sag, om man får en billiggørelse af snapsen. Jeg er for øvrigt af den mening, at hvad vin- og spiritusbeskatningen i dette land angår, da

[Aksel Larsen.]

burde man hellere følge et eksempel fra et af vore nabolande, hvor man virkelig ved en fornuftig skattepolitik har nået efterhånden at forskyde forbruget, bl. a. fra whisky og snaps og lignende stærke drikke over til vin, men dette skulle kun siges sådan i forbifarten. På den anden side tror jeg nok, jeg vil foretrække, at man gennemfører det ændringsforslag, der her er stillet af socialdemokraterne og os, og så i øvrigt bibeholder lovgivningen, som den er, fremfor at tage disse ændringer, som regeringen er kommet med, og som hr. Egon Jensen har karakteriseret tilstrækkeligt.

Så er der spørgsmålet om restaurant-skatten. Må jeg minde om, at da vi havde første behandling, da sagde ordførerne fra alle partier, at de kunne slet ikke lide restaurantskatten, og de var uhyre velvillige over for tanken om at pille ved den. Jeg tror nok, jeg var den eneste ordfører, der dengang sagde: jeg er ikke bare velvillig, jeg vil have det gjort, og jeg vil have det gjort nu. Det har det jo ligget lidt tungt med i udvalget, men vi er da nået dertil, og det er jeg meget glad for, at socialdemokratiet sammen med os stiller det konkrete forslag om restaurantskattens totale bortfald på én gang. Det kan begrundes med mange ting, dels med, at dette har folketingset så ofte lovet, dels med, at der ikke kan anføres saglige argumenter for denne skat, at den er administrativt besværlig, at den opfordrer til lovovertrædelser, at den skader turisttrafikken, og hvad ved jeg. Men samtidig det, som vi har fremhævet i betænkningen, at en stykkevis nedsættelse af den vil ikke slå igennem på priserne, i hvert fald ikke i fuldt omfang, men hvis man fjerner den fuldstændigt på én gang, så bliver der en mulighed for, at forbrugerne på restauranter kan kontrollere, at det også slår igennem på priserne.

Ja, nu siger ganske vist hr. Jens Frandsen fra venstre, at han er meget velvillig indstillet over for ændringsforslaget, og med denne velvilje som begrundelse vil han stemme imod vort ændringsforslag. Jeg giver ikke ret meget for den slags velvilje. Jeg giver heller ikke ret meget for den velvilje, der giver sig udtryk i, at han også vil stemme for vort forslag om billiggørelse af øllet — nej, at han er velvillig over for det, men ikke vil

stemme for det, han vil stemme imod det. Så var det bedre at sige rent ud: vi er uvelvilligt stemt.

Men i hvert fald, jeg vil anbefale, at man gør det fornuftige her, og jeg tror da, at når finansministeren mener, at han kan undvære 34 eller 35 mill. kr. på kontoen restaurantskat, så kunne han vel også nok undvære 105 mill. kr. Det var nok gået.

Hvad angår øllet og til dels restaurantskatten siger man fra regeringspartierne side: ja men der er ikke stillet noget forslag om dækning. Hvis jeg ikke tager meget fejl, så var det hr. Erik Hansen (Vejle amt) fra de konservative, der sagde, at socialistisk folkeparti anviser ikke dækning, og hr. Egon Jensen fra socialdemokratiet sagde, at man ville ikke have noget imod denne nedsættelse af ølskatten, men man kan ikke hitte ud af, hvor staten skal få de 200 mill. kr. fra. Må jeg tillade mig at erindre hr. Erik Hansen (Vejle amt) om, at der står noget i betænkningen, som han ganske øjensynligt omhyggeligt har undgået at læse. Der står i vor særbetænkning:

„Hvis finansministeren skulle være forhandlingsvillig, er mindretallet beredt til at indgå i en forhandling om, hvorledes statskassens provenutab kan afbødes, dels ved besparelser, dels ved indtægter på andre områder.“

Disse tilbud har jeg fremsat mange gange under udvalgsforhandlingerne, men finansministrene har afvist, de har ikke villet forhandle om dette. Så er det ikke muligt at nå til noget resultat. Hvis man havde villet forhandle, så havde vi formodentlig ikke stillet vort ændringsforslag nu, så havde vi først fundet ud af, hvordan staten skal klare det. Men når regeringen og regeringspartierne i deres magtfuldkommenhed siger: vi alene vide, og vi vil ikke engang snakke med jer om det dér, ja, så er der ikke andet for os at gøre, så må vi stille vores ændringsforslag, og det kan ikke være vores sag under sådanne vilkår at komme og sige, hvordan det i øvrigt skal klares.

Regeringens skattepolitik aftegner sig nu rent praktisk. Nu har regeringen siddet i 14 måneder, nu kender vi regeringen, og vi kender dens skattepolitik, og det gør regeringspartierne og regeringspartierne presse også. Jeg har set, at man i Sjællands Tidende — det er, så vidt jeg ved, et dagblad, der er

[Aksel Larsen.]

tilknyttet venstre — for den 17. marts i en ledende artikel skriver om skattepolitikken bl. a.:

„... at også den tredje del af skatte-reformen vil medføre en stigning i den samlede beskatning.“

Det er jo ret opsigtsvækkende. Før valget hævdede i hvert fald to af de nuværende regeringspartier med styrke, at det var skandaløst, at man ville lade skatten stige stærkere end nationalindkomsten, det gik ikke. Men nu har man altså en anden mening.

Man siger videre i den pågældende leder i Sjællands Tidende:

„Der bliver altså ikke tale om nogen egentlig pause i skattestigningen, selv om nye skatter og afgifter ikke står på programmet, og borgerne må indrette sig på, at det offentlige igen i det kommende år vil lægge beslag på en stigende del af nationalindkomsten. Tempoet bliver måske sat en smule ned, men tendensen er den samme som hidtil.“

Det tør nok antydes, at det sidste skal man tage med modifikation: tendensen bliver sat en smule ned. Vi har da fået den ekstra momsforhøjelse, så det var ikke nedsættelse af tendensen. Forholdet er, at denne regering og dette folketingsflertal opretholder den af dem så hårdt angrebne og forkætrede grünbaumske skatteskala og skaffer derved staten større indkomster af indkomstbeskatningen på grund af de stigende indtægter, som medfører en proportionalt stigende skatteindkomst for staten. Derpå nægter de at være med til at revidere forbrugsbeskatningen på anden måde end gennem de eksempler, vi kender her, hvor man siger: her griber vi et område ud, og så regulerer vi det sådan, at i forhold til det nuværende forbrug vil staten få de samme penge som hidtil, og hvis forbruget, hvad vi håber, stiger, så får staten flere penge.

Så er det, vi melder pas. Så er vi nødt til at sige, at nu vil vi ikke være med længere, og vi vil ikke frede regeringen skattepolitisk længere — og slet ikke hvad punktskatter og andre forbrugsskatter angår. Så må regeringen finde sig i, at vi kommer med vores forslag og fører dem frem til afstemning her i tinget om, hvor man kan skaffe befolkningen

skattelettelser og få lidt mere rimelighed ind i skatte- og afgiftssystemet her i landet.

Vi er da fuldstændig klar over, at det hos masser af mennesker, formodentlig de fleste her i dette land, vil være populært at få sat ølprisen ned; den er i alle henseender for høj, den er gået over gevind, og så er det jo regulært set en kopskat, den er ikke proportional. Vi ved godt, at det vil være populært. Ja men når regeringen og regeringsflertallet her i denne sal er så stædig, så ensidig, så selvbevidst, ja, man kunne fristes til at sige så fyldt af selvherskerformemmelser, som man får indtrykket af, så er der jo ikke andet at gøre end at appellere til befolkningen om at sætte denne regering og dette regeringsflertal under pres, så de går med på at foretage den revision af forbrugsbeskatningen, der er brug for, og finde frem til, hvor det er rimeligt at nedsætte forbrugs-skatterne, hvor det kan være rimeligt at lade dem blive liggende i det leje, de har, hvor det kan være rimeligt eventuelt at sætte dem i vejret, og hvad man i øvrigt kan gøre for at tilgodese statens pengebehov med skyldig hensyntagen til det, der burde være princippet for skattelovgivning, at den skal være sådan, at de med de største indtægter betaler mest i skat af hver krone.

Sigsgaard: Selv om denne sag i forhold til så mange andre jo ikke er nogen kæmpesag, så finder jeg det alligevel rimeligt lige at motivere vores afstemning.

Vi vil stemme for at bevare det nuværende beskatningssystem, fordi vi ikke er tilhængere af regeringens linje, der går ud på at gøre de dyre varer billigere og de billige, bortset fra snapsen, dyrere. Linjen passer jo godt til regeringens politik i øvrigt, så man kan ikke beskyldte regeringen for at være inkonsekvent — en politik, der jo går ud på at give de velstillede bedre kår, bl. a. gennem lempelse af formueskatten, og lade de dårligere stillede betale for det gennem større beskatning af arbejdsindkomsterne, sådan som vi talte om det forleden dag.

Nu siger man, at der ikke er råd til at give de lempelser, som mindretallet har foreslået. Men det skyldes jo bl. a., at man bruger midlerne til at lempe formueskatten — eller vil gøre det. De samme midler kunne selvfølgelig have været brugt til at lempe for-

[Sigsgaard.]

brugsskatterne, men man foretrak altså lempelsen af formuebeskatningen.

Vi er også imod regeringens forslag, fordi det hæmmer priskonkurrencen. Regeringspartierne kalder den nuværende konkurrence på dette område usund. Konkurrencen har jo den virkning, at den giver billigere priser for forbrugerne, og vi synes ikke, at det er usundt, tværtimod. I Norge og Sverige synes man åbenbart heller ikke, at det er usundt, dér har man overvejende værdiafgift. Her taler man meget om nordisk samarbejde, men i praksis spiller det åbenbart ikke i en sag som denne den store rolle.

Priserne kan sættes ned på det område, vi taler om her, de kan også sættes ned for benzinen, hvor det system, man nu vil indføre for spiritus, allerede er gældende, og hvor vi har set, at netop det system hidtil har forhindret en effektiv konkurrence. Det ligger nu klart, at benzinpriserne har været alt for høje, og monopoltilsynet har ikke antastet og har måske ikke kunnet antaste disse alt for høje priser. Den bedste måde at få både spiritus- og benzinpriser ned på er at fremme konkurrencen gennem skattesystemet, og det vil regeringspartierne ikke. De stritter imod en effektiv konkurrence, ja, de forhindrer den med forslaget her. Regeringspartierne handler altså stik imod forbrugernes interesser, det er virksomhedernes interesser, de varetager.

Vi kan stemme for underændringsforslaget om at gøre øllet billigere. Vi kan også stemme for mindretalsforslagene om at gøre snapsen billigere, medens det nuværende beskatningssystem bevares.

Vi vil hverken stemme for eller imod forslaget om at ophæve restaurationsskatten. Den bør efter vores opfattelse ikke være en af de første vore brugsskatter, der ophæves. Der er andre, der rammer forbrugernes flertal langt hårdere.

Axel Ivan Pedersen: De to forslag om afgift af spiritus og om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl giver mig anledning til et par bemærkninger.

Den første angår selve betænkningen, der i sin udformning er så uoverskuelig, at medlemmer af dette høje ting, som ikke er medlemmer af folketingsudvalget, ikke uden et

betydeligt arbejde og anstrengelser kan finde frem til, hvad der egentlig er meningen med de stillede ændringsforslag. Med det arbejdspres, der for tiden påhviler folketinget, kunne det ellers nok være nødvendigt, at der ikke pålagdes tingets medlemmer unødigt ekstra arbejde. For ikke selv at medvirke hertil skal jeg dog undlade en analyse af betænkningen, som jeg ellers havde vældig lyst til at gå i lag med.

Det står dog klart, at regeringens ønske om en omlægning af afgiften fra værdiafgift til mængdeafgift — en omlægning, som ikke er nødvendig — skal benyttes til nedsættelse af afgifterne på de dyre spirituosaa, en nedsættelse, som jeg ikke mener er rimelig. Under hensyn til, at en af tolddepartementet for et par år siden foretog en undersøgelse af, om punktskatter og disse afgifter er fulgt med i den almindelige prisudvikling, har godtgjort, at det har de ikke, men at de tværtimod halter bagefter med mellem 10 og 14 pct., kan jeg altså ikke medvirke til denne lovgivning.

Jeg kan i denne forbindelse ikke undlade den bemærkning i anledning af de ordførertaler, som er fremført her i dag, og som alle synes at gå ud på, at disse spiritusafgifter skal ned, at jeg er ganske klar over, at det ikke er ædruelighedsmæssige hensyn, der dikterer disse standpunkter. Og jeg er også ganske klar over, at ingen af udvalgets medlemmer er bekendt med det materiale, som tolddepartementet for et par år siden udarbejdede, for så kunne det jo godt være, de havde et lidt andet syn herpå.

Jeg kan altså på denne baggrund ikke stemme for denne lovgivning. Jeg kan heller ikke stemme for det af mit eget parti stillede ændringsforslag om billigere snaps og de af SF stillede forslag om endnu flere nedsættelser, bl. a. på ølsorter.

Derimod vil jeg gerne støtte ændringsforslaget fra socialdemokratiet om afskaffelse af restaurationsskatten, som jeg tidligere ud fra ædruelighedsmæssige synspunkter har gjort mig til talsmand for. Der er noget utiltalende i, at beskatningen af en vare er afhængig af, på hvilket område eller på hvilket sted en sådan vare købes, og jeg tror, at restaurationsskattens bortfald vil virke i ædruelighedsmæssig henseende og vil modvirke den utidige drikken høkerbajere og købmandsspirituss på hotelværelser.

Den fg. finansminister (*Ninn-Hansen*):

Hr. Aksel Larsen brugte før udtrykket, at forbrugsbeskatningen er en forfærdelig jungle. Det er en karakteristik, jeg ikke skal modsiges, når vi tænker på den lovgivning, vi har og har haft på området, og det er jo det, der begrundes, at regeringen efter forarbejdet i tolddepartementet søger at få ændret den lovgivning, så vi kan få den mere enkel, så vi kan få den mere hensigtsmæssig at administrere — både for det offentlige og for dem, der skal opkræve disse afgifter, altså for brancherne. Det er hensigten og meningen med det arbejde, der bliver gjort, at opfylde disse rationaliseringshensyn, der jo betyder, at vi begge steder — i det offentlige og hos brancherne — kan spare arbejdskraft, og jeg mener også, at de forslag, der er kommet, gør hele denne lovgivning langt mere overskuelig, end den har været hidtil.

Jeg skal ikke nærmere komme ind på, hvad omlægningen betyder med hensyn til forenkling, som vi har stillet forslag om her. Jeg synes, det er rigtigt og godt anført af de ordførere, der repræsenterer partier, som vil stemme for forenklingen. Både hr. Erik Hansen (Vejle amt), hr. Jens Frandsen og fru Dagmar Andreassen anførte jo særdeles gode grunde for den omlægning, som jeg forstår at vi ikke kan få alles tilslutning til at gennemføre, hvad jeg beklager, netop fordi vi, hvad jeg forstod hr. Aksel Larsen ellers efterlyste, ønsker at få en forenkling af denne afgiftslovgivning.

Hr. Aksel Larsen begrundes sin modstand imod forslaget med, at der efter momsens gennemførelse burde ske en revision af hele afgiftslovgivningen, og siger, det er regeringen, der ikke vil forhandle om det. Nu er det jo ganske interessant, at momsen blev, så vidt jeg husker, gennemført på et tidspunkt, hvor hr. Aksel Larsen havde ret god indflydelse på det, en regering dengang foretog. Og jeg mener ikke, at der i de 10 måneder, der vel gik, inden den pågældende regering gik af, kom sådanne forslag om omlægning, som hr. Aksel Larsen efterlyser.

Vi har valgt, og det vedstår vi gerne, at gå frem på den måde, at vi får ordnet disse ting, jeg omtalte. Vi har gjort det nu med chokolade- og sukkervarebeskatningen, fortsætter her med afgift af spiritus, vin og øl og påbegynder en afvikling af restaurations-skatten. Det er dog ikke uvæsentlige områder, vi er kommet til, og jeg mener, at forslagene er fornuftige og rigtige.

Det er ikke hensigten hermed at foretage de store provenuomlægninger. Der skete en billiggørelse ved chokolade- og sukkervareafgiftens gennemførelse, det gør der også her. Det blev jo stærkt fremhævet af hr. Egon Jensen, at forslaget betyder en billiggørelse af snapsen, hvad hr. Axel Ivan Pedersen ikke gerne så.

Vi er dog ikke tilbage ved den fattige mands snaps med den nedsættelse, vi nu gennemfører. Jeg tror nok — og det kan vel være beroligende for hr. Axel Ivan Pedersen — man kan sige, at snapsen stadig væk, selv om der nu sker en billiggørelse, er belagt med en sådan afgift, at det vel kan medvirke til ganske godt at hindre et overdrevent forbrug i befolkningen. På den anden side er det altså en billiggørelse, og hele synspunktet, man drøftede for nogle årtier siden om den fattige mands snaps, har vel heldigvis mindre relevans, fordi den fattige mand er blevet en betydelig mere sjælden foreteelse her i landet, bl. a. fordi vi ved hjælp af afgifter og afgiftsprovenuene er i stand til at gennemføre en sociallovgivning og også anden form for lovgivning, der bevirker, at den fattige mand er blevet meget sjælden her i landet.

Det vil vi gerne fortsætte med, og det skal være mit svar over for de forskellige ændringsforslag, der er stillet til regeringsforslaget og som forslag medfører provenubegrænsninger. Jeg mener, at vi i forbindelse med den lovgivning, vi er i gang med, og også fremtidig lovgivning har brug for det provenu, vi får ind igennem afgiftslovgivningen.

Hvad angår forslaget om at foretage en øjeblikkelig ophævelse af restaurationsafgif-

[Den fg. finansminister.]

ten, foretrækker jeg den ordning, som vi foreslår, nemlig at vi nu påbegynder en afvikling. Det er en sag, der har været talt om i mange år. Nu bliver der altså gjort noget ved den, og vi får lejlighed til at vurdere efter denne begyndende nedsættelse af afgiften, hvordan den får virkning prismæssigt. Vi venter selvfølgelig alle, at denne nedsættelse vil få virkninger for restaurationspriserne, og så er det jo tanken at lade dette foreløbige skridt afslutte med det endelige skridt, som selvfølgelig bør få endnu større virkninger for restaurationspriserne.

Egon Jensen: Jeg beklager kun, at de to repræsentanter for regeringspartierne, for så vidt også den tredje, ikke mener, at der er økonomisk basis for, at restaurationskatten afskaffes. Jeg citerede Sjællands Tidende i mit første indlæg, og jeg har forstået, at det ikke har gjort noget særligt indtryk på den fg. finansminister, at man nede i hans egen valgkreds synes, at nu burde restaurationskatten dog ophæves.

Når den fg. finansminister siger, at nedsættelsen kommer til at virke prismæssigt, kunne jeg tænke mig at bede ministeren om at komme med et par priseksemppler på, hvad 5 pct.s nedsættelse af restaurationskatten vil betyde. Når finansministeren i øvrigt hævder, at om 2 år afskaffer vi restaurationskatten helt, vil jeg sige: ja men i løbet af de 2 år er der sket en prisstigning, og så har vi yderligere ingen som helst virkning; man får ingenting ud af det.

Hr. Erik Hansen (Vejle amt) sagde, at denne regering havde da vist vilje til at gå vejen med hensyn til restaurationskattens afskaffelse. Er det da helt forbigået hr. Erik Hansen (Vejle amt)s opmærksomhed, at restaurationskatten, som nu er 15 pct., i sin tid var vistnok 24? Der er altså sket noget. Den aftrapning, som er sket, kan ikke have været tilfredsstillende, og derfor bør vi afskaffe den helt nu.

Hr. Jens Frandsen sagde, at denne stykkevis revision hindrede ikke, at man tog andre afgiftsområder op. Ja men det har vi da heller aldrig sagt, for der skal da nok komme en række stykkevis ændringer, som ud fra den opfattelse, den fg. finansminister

har, gennemføres af rationaliseringshensyn og ikke af noget som helst andet hensyn.

Jeg skal ikke kommentere fru Dagmar Andreasens bemærkninger om det uigennemførlige — det har hr. Aksel Larsen gjort — men bare gøre den enkelte bemærkning, at jeg tror nok, de radikale var mere enige, dengang de ikke sad på denne side af salen, eller rettere sagt da de var i regeringssamarbejde med socialdemokratiet. Dengang var der mere positiv vilje til at gå ind i en kulegravning, end tilfældet er nu.

Når fru Dagmar Andreasen påstår, at værdibeskatningen hindrer konkurrence, må jeg sige, at jeg synes, det går helt godt i øjeblikket; det er det, fru Dagmar Andreasen ønsker ændret og hindret. Fru Dagmar Andreasen siger samtidig, at hun næsten ikke kan bære, at vi siger, den foreslåede ændring vender den tunge ende nedad, for der er ikke så mange, der køber whisky til 40 kr. Ja men hvordan er det så med snapsen? Man har dog temmelig stor forkærlighed for, at den bliver nedsat, og den ligger nogenlunde i samme prisklasse, så det ene argument kan i hvert fald ikke anvendes her.

Den fg. finansminister var ikke særlig velvillig over for vores ændringsforslag, heller ikke over for restaurationskattens ophævelse, og det må vi jo så tage til efterretning. Vi må også tage til efterretning, at oppositionen fremover bliver stillet over for fuldbyrdede kendsgerninger, som vi ingen som helst mulighed har for at ændre på. Det er altså den vej, man vil køre afgiftsmæssigt, og det finder vi langt fra tilfredsstillende.

Må jeg til sidst sige til ministeren, at der er dog et lille område, som ministeren eventuelt kunne beskæftige sig med, når han ikke vil beskæftige sig med de større problemer, som vi ønsker løst; det er spørgsmålet om størrelsen af de forskellige udskæringer, der foregår på restauration, altså måleglassenes forskellige størrelse. På dette område hersker der efter min formening fuldkommen forvirring, idet man har måleglas på 1,3 cl og helt op til 3 cl, således at forbrugerne faktisk snydes, når de går på restauration, fordi de ikke kender størrelsen af den snaps eller den cognac, der udskænkes for dem.

Erik Hansen (Vejle amt): Jeg skal ikke forlænge denne debat ret meget, men jeg vil gerne sige til hr. Sigsgaard, som omtalte værdiafgiftens velsignelser og henviste til Norge og Sverige, hvad konkurrence angår, at dér har man netop ikke konkurrence, hvad vin angår, dér har man statsmonopol. Værdiafgift kan være en god ting, når prisen er nedadgående, og der blev nævnt benzin, men er man i den situation, at importprisen på benzin vil stige 2 øre med den værdiafgift, man skulle have, så ville prisen til forbrugeren stige 6 øre; det er dér, den har sin uheldige virkning.

Jeg forstår ikke, at socialdemokratiet er så meget imod det system, man nu vil indføre. Det var nøjagtig det samme system, man indførte på vinområdet, hvor man også gik over fra en kombineret mængde- og værdiafgift til en ren mængdeafgift. Det var, medens Viggo Kampmann var finansminister.

Aksel Larsen: Ministeren har ikke forstået mig ganske. Han mener nu, at jeg kun har begrundet mit ønske om en samlet revision af hele forbrugsbeskatningen med, at nu har vi fået momsen. Nej, den revision har jeg hele tiden ment at vi trængte til, men jeg har sagt, efter at vi har fået momsen, måtte det da være rimeligt og muligt at foretage en sådan revision. Det er altså blevet mere påtrængende, og det er blevet lettere, og det er det, jeg har sagt.

Men så benytter ministeren denne sin halve misforståelse til at begå en hel misforståelse. Han siger: ja men momsen, den fik vi jo engang i 1967, og derefter var der 10 måneder, hvor hr. Aksel Larsen havde indflydelse, og der skete ingenting. Så vidt jeg ved, var det i foråret, vi traf beslutning om momsen; så gik der et par måneder, før den var trådt i kraft, og måske kan ministeren huske, at folketinget havde et og andet at bestille i april og maj måned 1967. Derpå gik der jo kun tiden indtil efteråret, så det var langt mindre end 10 måneder. Jeg håber, den fg. finansminister i sin nye bestilling er i stand til at tælle bedre, end han har vist evner til her på denne talerstol.

I øvrigt har jeg sagt dette i taler, jeg har holdt herinde, og jeg har sagt det bl. a. i en tale ved fremsættelsen af et lovforslag, som

ministeren sikkert kender. Man ved jo godt, at det var hensigten fra socialdemokratiets og socialistisk folkepartis side, at når vi havde første del af skattereformen vel i hus, det, der blev vedtaget i foråret 1967, skulle vi derefter som en nærliggende opgave tage fat på forbrugsbeskatningen; dette skulle have været påbegyndt i efteråret 1967, men af grunde, alle kender, blev det ikke til noget. De medlemmer i denne sal, som i dag har vist, at de ikke ønskede at genere regeringen, ikke ønskede at udtrykke misbilligelse af regeringens handlemåde i et konkret tilfælde, de var jo virksomme for at vælte den tidligere regering og derved hjælpe den nuværende regering med at komme til. Det ved den fg. finansminister alting om, og så kan han ikke bebrejde os, at vi ikke nåede at gennemføre hele denne revision af forbrugsbeskatningen i løbet af disse, jeg erkender, noget forvirrede efterårsmåneder 1967.

Men det ændrer ikke, at man kunne have taget fat på det derefter. Det har regeringen og regeringspartierne imidlertid ikke villet; derfor er der ikke gjort noget ved det, og derfor får vi disse stykkevisse revisioner.

Så er der restaurantkatten. Dér mener ministeren, at regeringens måde at afvikle den på er at foretrække. Det mener jeg ikke af grunde, jeg har redegjort for, og hr. Egon Jensen har redegjort for nogenlunde tilsvarende grunde. Men jeg kan ikke undlade at benytte lejligheden til at sige, at jeg beklager, at hotel- og restaurationsbranchen i sine forhandlinger med finansministeren har været alt for svag i koderne. Man skulle ikke have gået på forlig med finansministeren om denne stykkevisse afskaffelse, men have sagt: intet eller alt. Så ville jeg tro, at man ved et pres fra branchen, ved et pres fra befolkningen og ved et politisk pres herinde i folketinget var nået til det rigtige resultat, nemlig en total afskaffelse med det samme.

Jeg har i øvrigt kun én bemærkning til til ministeren: det er den, at jeg har ret udførligt gjort rede for, og hr. Egon Jensen har gjort rede for, at regeringen ikke har været og ikke er villig til så meget som at forhandle om en ordentlig revision af forbrugsbeskatningen, og at regeringen og finansministeren heller ikke har været villig til at forhandle om spørgsmålet: dækning

[Aksel Larsen.]

for de forslag, vi ville stille, der kunne give staten ringere provenu. Det er jo ikke noget, der er kommet lige pludselig. Jeg har bebudet ved første behandling, og jeg har kørt det frem på praktisk talt hvert eneste udvalgs møde, at jeg agtede at stille de og de ændringsforslag. Så havde det været rimeligt, om ministeren og regeringspartierne, hvis de var bekymrede for statskassens penge, havde sagt: ja men hvor skal vi skaffe pengene fra? Jeg har også i udvalget sagt, at vi naturligvis er parat til at forhandle om det, men fra deres side, som har flertal i denne sal, har man overhovedet ikke villet drøfte dette, og så er det lidt urimeligt at komme her og bebrejde os, at vi ikke har stillet dækningsforslag. Jeg nævner kun dette for at konstatere, at den fg. finansminister, der havde taletid nok, overhovedet ikke i sin tale vovede at bestride, at sådan er det: at det er regeringen, der ikke har været forhandlingsvillig, ikke ville være forhandlingsvillig, men ville køre en linje i kraft af sin majoritet her i salen.

Endelig en sidste bemærkning til hr. Erik Hansen (Vejle amt). Han gjorde helt korrekt opmærksom på, at i Norge og Sverige har de statsmonopol på handel med vin og spirituose drikke. Ja, det kan godt være, at man burde overveje det noget nærmere. Mig bekendt har de en langt mere fornuftig vin- og spiritusbeskatning i Sverige, end vi har i Danmark, og navnlig én, som gør vinen langt billigere. Om det så er beskatningen eller andre forhold, der er årsag til det, skal jeg lade ligge, men det kan godt være, man burde overveje det og se på, om ikke dette svenske system i nogen grad var at foretrække, selv om Sverige unægtelig har fået det i kraft af den forfærdelige periode i Sverige, da de havde Brattsystemet med motboken.

Axel Ivan Pedersen: Når den fg. finansminister siger, at man med den nedsættelse, der nu sker på snapsen, ikke er tilbage i den tid, hvor man talte om den fattige mands snaps, så er jeg ganske enig med ham heri. Men bemærkningen giver mig i øvrigt lejlighed til at sige, at den fattige mands snaps jo forsvandt i 1917 med den dengang ind-

førte spiritusbeskatning, der er ændret mange gange siden, og med det resultat, at vi år for år havde en nedgang i spiritusforbruget, og det er jo ofte blevet fremhævet og i hvert fald for år tilbage med rette, at den danske ædruelighed skyldtes den høje spiritusbeskatning. Når jeg bruger udtrykket i hvert fald for år tilbage, er det, fordi man ikke i dag kan tale på samme måde, da vi jo har haft en betydelig stigning i spiritusforbruget igennem de senere år og endog har overgået både Norge og Sverige. For mig er det så aldeles klart, at de senere års stærke stigning i forbruget skyldes de relativt gode tider, vi har, og at der derfor ikke heri er noget som helst grundlag for at nedsætte spiritusafgifterne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl.

Underændringsforslag nr. 2 i betænkningen

forkastedes med 131 stemmer mod 9.

Formanden: Efter anmodning skal jeg lade foretage delt afstemning over ændringsforslag nr. 1, således at der først stemmes over punkterne 4-7, derefter over punkterne 1-3.

Ændringsforslag nr. 1, punkterne 4-7, *forkastedes* med 87 stemmer mod 53; I medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1, punkterne 1-3, *forkastedes* med 90 stemmer mod 53; I medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 *vedtoges* uden afstemning.

§ 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse og ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af 2 nye paragraffer, *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af en ny paragraf betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af underændringsforslag nr. 2.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om afgift af spiritus.

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 3, således ændret, § 4, ændringsforslag nr. 3, § 5, således ændret, §§ 6-10, ændringsforslagene nr. 4-6, § 11, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 12, således ændret, §§ 13-16, ændringsforslag nr. 8, § 17, således ændret, ændringsforslag nr. 10 om en ny affattelse af § 18 og § 18 i den ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 om, at § 18 skal udgå, betragtedes som *bortfaldet* efter vedtagelsen af § 18.

Ændringsforslag nr. 11, § 19, således ændret, ændringsforslag nr. 12, § 20, således ændret, §§ 21-33, ændringsforslag nr. 13 om en ny affattelse af § 34, § 34 i den ændrede affattelse, ændringsforslagene nr. 14 og 15, § 35, således ændret, § 36, ændringsforslag nr. 16 om en ny affattelse af § 37, § 37 i den ændrede affattelse og § 38 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Lovforslaget (nr. 202) findes i tillæg A. sp. 4135, fremsættelsen i tidenden sp. 4519).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til det foreliggende lovforslag; det skal jo ses i forbindelse med de ændringer, vi foretog i afskrivningsloven i februar måned i år.

Ligeså kan vi tiltræde den 3 pct.s bestemmelse, som vedrører værdien af egen bolig, baseret på den 13. alm. vurdering.

Vi kan altså anbefale lovforslaget.

Støtter: Vi kan ligeledes anbefale og har ikke noget ønske om udvalgsbehandling.

Føged: Også vi kan anbefale. Jeg vil gerne spørge den højtærede fg. finansminister, om problemet med hensyn til ejerlejlighedernes bedømmelse efter skøn ikke snart kunne blive løst på en sådan måde, at det blev en mere håndfast bestemmelse.

Helge von Rosen: Det interessante i dette lovforslag er jo den 10-årige valgfri beskatning af investeringstilskuddene efter egnsudviklingsloven. Forslaget om denne valgfri beskatning er i virkeligheden slutresultatet først af hr. Ømanns sagligt meget skarpe kritik af den oprindelige tanke om en indirekte beskatning via afskrivningsloven og dernæst af hr. Ømanns positive tanke om denne 10-årige beskatning, et forslag, som fremkom under udvalgsbehandlingen, og som straks vandt fuld tilslutning hos hele udvalget og hos ministeren.

Jeg kan på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget.

Ømann: Efter dette, for hvilket jeg takker hjerteligst, kan jeg jo kun tillade mig at anbefale.

Jeg vil blot bemærke, at hvad angår problemet om lejeværdien, kommer vi til at strejfe det, når lovforslag nr. 235 om en afvikling af forskelsbehandlingen mellem ejere og lejere kommer til behandling her i tinget.